

Szabó Hírlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre 40 korona, félévre 20 korona

Szerkesztő és lapfőigazgató:

ULLMANN JAKÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII. Hársfa-utca 24. Telefonláncok 122-32.
Megjelenik minden hó 1-én és 15-én

FŐMUNKATÁRSÁK: TIBOR SAMU NANGOLD BÉLA KOLOS

*Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Egy elvi háború, amely befejezés előtt áll.

Szívós kitartással, egy eszme szolgálatában küzd a Szabó Hírlap immár 15-ik éve. Tizenötévvel ezelőtt jó orvosként megállapítottuk, hogy szövetkezeti munkánk csak akkor lesz eredményes, ha az ipari szövetkezetek ügyét — a mezőgazdasági szövetkezetektől elkülönítve fogják intézni.

A hivatalos fórumok állásfoglalásainkról nem vettek tudomást és az ipari szövetkezetek sikertelen működését arra vezették vissza, hogy a magyar iparoság, szövetkezeti munkára nem alkalmas.

Mi szabók voltunk akkoriban az egyedüliek, akik ezen megállapodással szemben, adatokkal igazoltuk, hogy a felülről jövő, hozzá nem értő irányítás, vezetés okozta az ipari szövetkezetek csődjét.

Nehéz harcokat vívtunk. Minden rendelkezésünkre álló eszközzel küzdöttünk igazunkért. Mi kitartottunk akkor is, amikor vezéreink egyik-másika maga is meddőnek tartotta hadakozásainkat.

A háború és az ezt követő két forradalom okozta gazdasági összeomlás után, amikor végre hivatalos helyen is rájöttek arra, hogy minden gazdasági osztálynak meg vannak a maga speciális érdekei és ezek csak külön-külön orvosolhatók.

A szövetkezeti téren is hozzáfogtak a helyzet rendezéséhez: az Országos Központi Hitelszövetkezet a mezőgazdáké lett, az ipari szövetkezetek részére életre hívták az *Iparosok Országos Központi Szövetkezetét* (röviden Ioksz). Őszinték kívánunk lenni és bevalljuk, hogy az Ioksz. megállapítása iránt bizalmatlanok voltunk, mert megszervezésében, programjában nem láttuk biztosítva 15 éven át hirdetett eszméinket: *hogy az egy szakmához tartozó szövetkezetek külön*

szakipari központokba egyesíttessenek, viszont az egyes szakipari központok egy országos ipari központban tömörítve oldják meg hazánkban az ipari szövetkezetek hálózatát.

Az Ioksz. a szakmabeli ügyek vitelére szakipari központok helyett szakválasztmányokat létesített. Ezek miatt és amiatt, hogy az Ioksz.-ra vonatkozó törvényjavaslat — amelynek csak alapvonásait ismerjük — még törvénné nem vált, mi nemcsak óvatosak lettünk, de nyíltan hirdettük, hogy az Ioksz. nehezen lesz az a szerv, amely az ipari szövetkezetek ügyét eredményesen vezetni fogja tudni. Kötelességünknek tartottuk, hogy aggályainkat, 15 éves programunkat az Ioksz. vezetőjével közöljük. Figyelmébe ajánlottuk, hogy amennyiben a szakipari központ kérdése a mai gazdasági helyzetünkben még meg nem valósítható volna, úgy a megoldásig, a szakipari központ helyett a szakválasztmány minden szakmára külön-külön szerveztesse, nem pedig vegyes összetételben. Érvelésünk kellő megértéssel fogadtatott. Hisszük, hogy az Ioksz. vezetősége csak ipari érdekeket kíván az ország és az iparos társadalom javára szolgálni és reméljük, hogy minden becsületes, szolid ipari vállalkozás kellően megértő és bürokratikus szörszálhasogatástól mentes intézők révén, gyorsan, praktikusán, az üzleti elvek alapján intéztetik, ennél fogva a Szabó Hírlap, mint becsületes ellenfél, egyelőre félre áll. Harcos fél helyett, ellenőrzők lettünk. Ez nem elvfelelés.

Éber szemmel őrködünk, hogy programunk betartassék és egy pillanattal sem később, végcélként a szakipari központok életre hívattassanak.

A végcél érdekében, lapunk hű olvasó és támogató barátainkhoz szólunk: Tömörüljétek szövetkezetekbe, minél nagyobb számban leszünk az Ioksz. kebelében, annál jobban tudjuk érdekeinket védeni és képviselni. Nem sok szövetkezet kevés taggái, hanem kevés szövetkezet sok taggal van hivatva komoly munkát végezni. Nem *politikai*, hanem iparunk *gazdasági* érdekeit kell az Ioksz.-ban egyesítenünk, istápolnunk és erősítenünk.

A kézművesipar kilátásai.

Ha az európai és az amerikai általános gazdasági helyzetet közelebbről szemügyre vesszük és következtetni kívánunk a magyar kézművesipar kilátásaira, a kép, amelyet ennek alapján nagy körvonalakban megrajzolhatunk, igen sivár és elszomorító lesz.

Nem sokkal lesz biztatóbb annak a szakembernek igen nehéz munkája, aki az így szerzendő diagnózis alapján a mai beteg gazdasági állapotra orvosszereket akarna ajánlani.

Eddig nálunk a teljes anyagihiányt tulajdonította mindenki az ipari pangást. Most, amikor a külföldről már nemcsak szivárog, hanem a normális időkre emlékeztető arányokban kívánkozik be az anyag, mássutt kell a műhelyek és gyárak téltelenségének okait keresni.

Az egyik ok az, hogy pénzünk külföldi vásárló ereje a minimumon áll. Ezért gyáraink nem képesek a termelést megindítani. Viszont a műhelyek nem kezdenek meg a munkát, mert megrendelőik fizetőképessége igen gyenge lábon áll. Iparunk jórészt a városi lakosságra van ráutalva, ennek nagyobb része pedig fix jövedelemből él. Így az egész vonalon a legnagyobb foku takarékossgba ütközik az iparos üzleti tevékenysége, ezen akad meg minden törekvése. Most már túl vagyunk azon a stádiumon, amikor a régi ruhák kifordításával lehetett foglalkozni és ezentúl csak a jobb idők bevárása az egyetlen reménye a város iparosnak.

A falun élő iparosnak volna fizetőképés fogyasztóközönsége, ott azonban az igények a minimális mértékre szorítkoznak és habár volnának nagyobb igényeknek megfelelő szükségletek, ezeket a mi igénytelenséghez szokott földmivesnépségünk elnyomja.

Így tehát a lehető legrosszabb tételnek nézünk elébe, amelynek nehézségei már előre vetik árnyékukat.

Soha annyi használt polgári butor nem cserélt gazdát, mint most. Soha a használt ipari szerszámban nem volt olyan erős kínálat, mint ma. Soha annyi hirdetést a falon, az újságban nem olvastunk műhelyen kívül kínált ipari munkára nézve, mint ma.

A helyzetnek súlyát és keservét iparos és munkás egyformán érzi. Ennek legjellemzőbb bizonyítéka a munkások által alakított ipari szövetkezeteknek szaporodása. Az állástalan munkások összerakják koronáikat, szövetkezetet alapítanak, de épp úgy várják és lesik a munkaalkalmat, mint az önálló iparosok, akik az új adótörvény nyomán most utólag fogják saját testükön fájdalmasan érezni, milyen nehéz válságba kerül minden önálló gazdasági egzisztencia a veszített háború nyomán.

Napról-napra hallani becsukott műhelyekről szóló híreket. Igaz, vannak kivételek is. Akadnak, akiknek a konjunktúra kedvezett, a tömeg, a kézműiparosok nagy tábor, sinylődik és nélkülöz.

Merről, honnan várjuk a segítséget? Ki az, aki programot tudna adni és merné vállalni annak végrehajtását, aki lelket tudna önteni közgazdaságunk leromlott, lázas testébe?

Még az sem vigasztalna, ha tudnók, hogy mássutt jobbak a viszonyok. Az állapotok azonban Európában épp úgy, mint Amerikában is vigasztalanok. Vagy tultermelés és emiatt pangást szült tulfeszültség és munkátalanság, vagy társadalmi ellentétek és termelési zavarok rontják azt a harmóniát, amely nélkül nincs nyugalmas gazdasági élet.

Kivezető utat csak az az irány mutat, amelyet *Korányi Frigyes* pénzügyminiszter jelölt meg minapi beszédében. Egészséges belső politikát és ennek nyomán olyan külpolitikát, amely visszahozza nekünk az egészségesebb viszonyok közt élő külföldnek bizalmát és érdeklődését. Enélkül az ország pénzügyi bajait orvosolni nem lehet, e nélkül nem javul valutánk, nem emelkedik a polgárság fizetőképessége sem, amely a kézművesiparnak egyetlen komoly létalapja.

Árszabályrendezés.

A munkaadók, az üzletbe dolgozó kisiparosok és a munkások 1914 év óta kollektív szerződés alapján rendezték a szabóiparban fizetett munkabérekét. A háború előtt három évenként, 1916 év óta — tekintve, hogy a háborús viszonyok folytán — az élelmiszerek, a műhelyfentartás költségei és a varrókellékek árai ugrásszerűen magasabb és magasabbra emelkedtek — a munkabérekét saisononként állapították meg.

A szabókisiparosok és munkások kívánalmi mindig hosszabb tárgyalást vettek igénybe, azonban kisebb kilengésektől eltekintve, békés úton oldattak meg.

Ez év szeptember 8-án a szabókisiparosok és munkások 50 százalékos béremelést kértek a munkaadóktól. Elismerjük, hogy a szabóiparban fizetett 11 koronás munkabéreknek 50 százalékkal való felemelése tulmagasnak látszott. Okos és higgadt mérlegeléssel azonban a munkabér emelésének kérdését nem kellett volna elmérgesíteni, mert a munkaadók tudhatták, hogy az 50 százalékos kívánalom csak a tárgyalás alapját képezi. Eltekintve attól, hogy a műhelyfentartás költségei, a varrókellékek, valamint az összes közszükségleti cikkek árai 50 és 150 százalékkal emelkedtek a legutóbbi béremelés óta.

Mi elismerjük, hogy a munkaadók helyzete sem rózsás, óriási üzemköltséggel dolgoznak és a drágaság őket is erősen sújtja, azonban a munkásoknak nem áll más lehetőség rendelkezésére, minthogy a létfenntartáshoz szükséges anyagi erőt a munkaadójukra hárítsák át.

Nem foglalkozunk e kellemetlen ügyvel bővebben, de e harc tanulságait a jövőre nézve le kell vonnunk. És pedig: *öntudatos és szervezett munkásnak* a letelembb kötelessége fegyelmezetten bevárni, míg a tárgyalást a kiküldött bizottságok be nem fejezik, vagy

pedig meg nem szakítják. Öntudatos és szervezett munkásnak *egyéni* akciót indítani bűnös cselekedet, mert szervezetének erkölcsi súlyát gyengíti és sok száz szakársának igen nagy anyagi kárt okoz.

A munkaadóknak nem szabad egyes műhelybeli munkásoknak bakafántoskodása végett a legvégső fegyverhez — kizáráshoz — nyulni a tárgyalások tartama alatt. A kizárás csak akkor jogosult és a munkaadókat csak akkor nem terheli erkölcsi felelősség, ha az egyéni akciót indító munkásokat a szabókisiparosoknak és munkásoknak szervezete, avagy tárgyaló bizottsága — a munkaadók kívánságára — nem tudná a munka folytatására visszaállítani.

Hisszük, hogy jövőre mindkét fél óvatosabb lesz. A szerződés szószerinti szövegét következőkben közöljük:

A Szabómesterek Országos Szövetsége, az Egyesült Szabóiparosok Köre, valamint a Magyarországi Szabómunkások és Munkásnők Szakegyesülete budapesti férfiszabók csoportja és budapesti egyenruhaszabók csoportja, a szakmánál alkalmazott polgári férfi- és egyenruhaszabó munkások és kisiparosok bér- és munkarendjének szabályozása tárgyában alulírott napon a következő szerződést kötötték:

1. A munkaidő napi 8 óra, illetve heti 48 óra, naponta d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6-ig. Az adott keretben a munkaidő a munkások és munkaadók kölcsönös megegyezésével az üzemek szükséglete szerint más-képen is beosztható. Azokban a műhelyekben, ahol e szerződés megkötése előtt, az ünnepnapokra eső bért megfizették, illetve ünnepnapokon félnapi foglalkoztatásért egész napi bért fizettek a munkaadók, ez a rendszer továbbra is érvényben marad.

2. 1920. október 7-től kezdődőleg a minimális órabérek a következők:

a) Kézimunkásoknak	--- --- ---	K 10.50
b) Erős kézimunkásoknak, akik nagy-munkánál az előigazítás, ujjabefércelés, gallérfeltevés és bevasalás, vagy kismunkánál a beigazítás és kimérés kivételével minden munkát végeznek	--- --- --- --- ---	K 12.26
c) Önálló munkásoknak, akik egy darabot elkészítenek és napszabóknak	--- --- ---	K 14.—

3. A rendes munkaidőn kívül teljesített munkáért este 9 óráig a rendes bér 50%-ával, azontul 12 óráig 75%-ával, 12 óra után pedig 100%-ával több fizetendő.

4. A darabszámú munkások és kisiparosok munkabére K 14.— órabérrel fizetendő. E célból megállapított, hogy mennyi idő szükséges egy-egy ruhadarab, vagy részletmunka elkészítéséhez és a megállapított időmennyiségnek megfelelően K 14.— órabérrel számolandó el a munkabér.

5. Ezen kívül azoknak a munkásoknak és kisiparosoknak, akiknek természetben nem adnak varrókellékeket a munkaadók, varrókellék pótlék címén 15%, a házonkívül dolgozó munkásoknak és kisiparo-

soknak pedig üzemköltség címén további 10% többletet fizetnek az összmunkabér után.

6. A polgári férfiruhák készítéséhez szükséges időmennyiség újabb megállapítására a munkaadók, valamint a munkások és kisiparosok egy közös bizottságot küldenek ki. Addig az 1919. április 9-én megállapított és e szerződés kiegészítő részét képező tételek szerint, — illetve, ahol időközben ettől eltérőleg állapodtak meg, ennek megfelelőleg — fizetendők a darabbérek, azzal a kivétellel, hogy a fejtés, tisztítás és stoppolásért az alábbi összegek fizetendők:

a) saccoért	--- --- ---	K 26.26
b) jaquettért	--- --- ---	„ 28.88
c) felöltőért	--- --- ---	„ 34.12
d) télikabátért	--- --- ---	„ 39.38
e) mellényért	--- --- ---	„ 13.20
f) nadrágért	--- --- ---	„ 13.20

7. Az egyenruhák darabbérei az 1919. december 1-én megállapított és e szerződés kiegészítő részét képező időmennyiségek szerint fizetendők.

Május 1-je munkaszüneti napnak ismertetik el fizetést azonban e napra nem igényelhetnek a munkások

9. Kölcsönösen megállapított, hogy a munkaviszony megszüntetése tekintetében sem a munkaadók, sem a munkások nem igényelhetnek felmondást.

10. Ebből a szerződésből — vagy egyébként a bér- és munkaviszony tekintetében — felmerülő vitás ügyek elintézésére egy bér- és munkarendvédő bizottság létesített. A bizottságba a Szabómesterek Országos Szövetsége 6 tagot, az Egyesült Szabóiparosok Köre 3 tagot és a Magyarországi Szabómunkások és munkásnők Szakegyesülete budapesti férfi- és egyenruhaszabók csoportja szintén 3 tagot küldenek ki.

11. A bizottság minden esetben a saját kebeléből választ elnököt és pedig olyképp, hogyha a munkaadó a panaszos, akkor egy munkás, ha pedig munkás a panaszos, akkor egy munkaadó választandó elnöknek,

12. A bér- és munkarendvédő bizottság elé, akár a munkások, akár a munkaadók részéről csak az illetők szervezetei útján lehet vitás ügyeket, vagy panaszt előterjeszteni.

13. E szerződés megkötését megelőző bérmozgalomból kifolyólag a munkaadók senkit sem bocsáthatnak el a munkából, viszont a munkások egy munkaadót sem bojkottálhatnak.

14. E szerződés 1920. október 7-től kezdődőleg érvényes és az ezt követő szombat, vagyis október 9-én elszámolásra került munkabérek már e szerződés értelmében fizetendők.

15. E szerződés 1921. március hó 1-ig érvényes. Ha a bér és munkaviszonyok tekintetében a szerződés lejártakor, akár a munkások szervezete, akár a munkaadók szervezete, újabb szerződést kívánnak létesíteni, ezt a szándékukat 1921. február hó 1-ig tartoznak a másik félnek bejelenteni, írásban feltüntetvén a konkrét kívánalmakat.

Budapest, 1920. október 21.

Aldirások.

SZEMLE.

Férfi-női.

A Szabó Hírlap legutóbbi számában, Moor Jenő igazgató ur — válaszolva előbbi lapszámunkban, fenti cím alatt megjelent közleményünkre — más tendenciát lát közleményünkben, mint ami bennünket közleményünk megírásánál vezetett. A válasz körülírására nem térünk ki, hanem mint ő, mi is tiszta bort kívánunk önteni a pohárba és így kénytelenek vagyunk megállapítani azt, hogy aki tiszta bort kíván a pohárba önteni, az nem irhatja azt, hogy: *szabóipar nincs, van nőiszabó és van férfiszabó, helyesen nőiruhakészítő és férfiruhakészítő ipar.*

Bocsánatot kérünk kedves igazgató ur, ezen megállapítása téves. Mert csak „szabóipar“ van. És azután férfi, női, gyermek, egyenruha stb. szakmák szerint tagozódik, azonban a szakmák különfélesége egy jelzőben összpontosít és ez „szabóipar“. Az, hogy egy beteges hiúságban leledző és elnöki tisztségre vágyó nőiszabóiparos a férfi- és nőiszabó ipartestület közé üszköt dobott és állandó agitációval arra törekedett, hogy azt a hatalmas, anyagiakban és tudásban erős férfi- és nőiszabó ipartestületet kettészakítsa — ami az ipartestületben nem sikerült — és abban az időben kereskedelmi tárcát betöltő Láng Lajos minisztert a szabók veszekedésének megszüntetése végett arra bírta, hogy az egy erős ipartestületből két gyenge ipartestület legyen, még nem igazolja igazgató uram azon álláspontját, hogy szabóipar nincs.

De igazolja a mi álláspontunkat az, hogy az ipartörvény külön női és külön férfiruhakészítő ipart nem ismer, igazolja az is, hogy egész Európában nincs külön *H e r r e n* és külön *D a m e n* Junung, hanem van *Schneider Geverbe Junung*, avagy *Korporáción*. De kérdezem igazgató urat, egy negyed század óta, hány férfi tanoncot nevelt a nőiszabóipar? Hány nőiszabó üzlettulajdonos van, aki a nőiszabóipart tanulta? Hány férfiszabó munkás tanulta a nőiszabóipart, aki most a nőiruha szabóságnál van foglalkoztatva. Állítom, hogy nagyon, de nagyon kevés. Azonban amennyiben a női angol ruhát készítő ipar jobban kifizetődött, arra a munkára mentek át a férfiszabóságot tanult kisiparosok és munkások és ezek üzik most úgy az angol női, mint a női konfekció ipart. A valódi nőiszabóságot (francia) pedig az a sok leány, ki már női mivoltánál

fogva is arra predesztinált. És vajjon a háboru alatt épen Igazgató ur vezetése mellett, nem vállalt-e a Nőiruhakészítő Ipartestület hadi munkát, már pedig ha jól tudom a hadi munkát az Ipartestület nem a női amazónok részére készítette és szállította. Az új ipartörvényben, a férfiszabó Ipartestület előjárósága is azt az álláspontot fogadta el, hogy a nőiszabóipar külön képesítéshez köttessék. Én ugyan ellene voltam és vagyok és pedig azért, mert szerintem nőiszabóipar nem kíván külön képesítést, mert a női bluzokat és aljakat el tudja készíteni minden 15 éves leány és ezeknek az ugynevezett szegény „kontároknak“ szájából a falatot nem kívánom kivenni, míg a kosztümöt, kabátot és hozzá szükséges szövet aljat a férfiszabók külön megtanulás nélkül is el tudják készíteni, amint azt a jelenben is külön képesítés nélkül készítik.

Egyebekben pedig kedves Igazgató uram béke velünk.

Ullmann Jákó.

Kollektív-szerződés.

A Budapesti Férfiszabók Ipartestületének legutóbb tartott előjárósági ülésén *Ilyés Sándor* előjárósági tag élesen bírálta az Ipartestület elnökségét, mert nem avatkozott bele a szabók harcába, illetve nem hívta össze az érdekelt feleket. Egyben felhívta az ipartestület elnökét, hogy az ez ügyből kifolyólag vonja le a konzekvenciát és mondjon le.

Prokopecz János érvekkel dús beszédben megmagyarázta *Ilyésnek*, hogy az elnökség helyesen járt el, hogy az érdekelt feleket nem hívta meg tárgyalásra, mert a munkabérek tárgyalása nem tartozik az ipartestületekre, hanem a Szabómesterek Országos Szövetségére, az Egyesült Szabóiparosok Körére és a Szabómunkások Országos Szakegyesületére, akik már 1904. év óta intézik a munkabér megállapítását és megkötik a kollektív-szerződést. Es ha más szakmai ipartestület be is avatkozik a munkásügyekbe a munkabérek megállapításánál, a szabók ipartestülete azonban ezt annál inkább sem teheti, mert az ipartestületbe nemcsak munkaadók, hanem üzletbe dolgozó szabókisiparosok is vannak, akik habár munkások, iparjoguknál fogva mégis tagjai az ipartestületnek.

Viegand Mihály mindenben csatlakozik *Prokopecz* fejtegetéséhez.

Müller Antal nem okozza az ipartestület elnökségét, hanem a Szabómesterek Országos Szövetségét, mert dacára annak, hogy *Gerő* Dávid szövetségi elnök-

Kőszén, kox, fa, nincs
tüzeljen apró faszénnel
Szerezze **Weisz és Vidor** cégnél
Józsefvárosi pályaudvar, VIII. Kőbányai-ut. Telefon József. 11-31

Singer Co. varrógép részvénytársaság a VIII., Baross-utca 6. és 11., Corvin-tér 1. sz. alatti fióküzletét ismét megnyitotta.

Varrógépjavításokat

itt 24 órán belül eszközöl. — Singer varrógépeket stb. a legolcsóbban szállít.

kel megállapodtak, még sem hívta meg a másik munkaadó tábor megválasztott tagjait a munkásokkal való tárgyalásra és így szerinte a megállapított munkabér nem kötelező az összes szabóiparosságra.

Pekovits János osztja Müller felfogását és jelzi, ha az ügy nem reparáltatik, úgy 50 aláírással egy rendkívüli ipartestületi közgyűlést hívnak össze és a sérelmet ott fogják orvosoltatni.

Gerő Dávid nem lát okot az elnökség iránti bizalmatlanságra és nem látja be, hogy miért kellene az elnökségnek levonni a konzekvenciákat. Indítványozza, hogy az elnökségnek szavazzanak bizalmat.

Bálint Menyhért kijelenti, hogy a sérelmezett ügy nem tartozik az ipartestület közgyűlése elé, mert ott kollektív-szerződést, illetve munkabért tárgyalni nem lehet. Ha ez ügyben sérelem esett, úgy ezt intézzék el a Szabómesterek Országos Szövetségével, nem az előjárósági ülésen, hanem a szövetség ülésén. Indítványozza, hogy az ügy felett térjenek napirendre.

Lajta Henrik elnök visszautasítja Ilyésnek éles beszédét. Kijelenti, hogy őt kötelességnek teljesítésére nem kell figyelmeztetni. Ha őt a harcoló felek felkérték volna, hogy hívjon össze békéltető tárgyalást, akkor ép úgy megtette volna, mint megtette azt a márciusi tárgyalások alkalmával, amikor őt erre felkérték. Az ipartestület már két ízben megpróbálta a munkabérek megállapítani, de egyszer sem sikerült, azon oknál fogva, mint azt Prokopecz magyarázta.

A jövőben is úgy fog eljárni, mint azt a lelkiismerete diktálja és pártatlansága engedi. Ami Ilyésnek azon kívánságát illeti, hogy ő vonja le a konzekvenciákat, ezt ő felkérés nélkül is akkor fogja megtenni, ha ő azt fogja látni, hogy kötelességét pártatlanul nem tudja teljesíteni, valamint akkor, ha a többség amely őt megválasztotta, a bizalmát tőle meg fogja vonni.

Ilyés Sándor felszólalása felett az előjáróság napirendre tért.

* * *

Az ipartestület előjárósági ülésén fényesen nyilvánult meg az a tisztelt és ragaszkodás, amellyel a tagok Lajta Henrik elnökkel szemben viseltetnek. Napirend előtt Rátz József alelnök megható szavakban tolmácsolta az ipartestület tagjai részvétét, azon szomorú alkalomból, hogy az elnöknek édesatyja Leitersdorfer Dávid és rövid időre reá testvére Lajta Béla műépítész elhunyt. Kérte, hogy az előjáróság részvétét jegyzőkönyvben örökítse meg és e súlyos csapásban az elnökkel való együttérzést felállással dokumentálja az előjáróság. Megtörtént.

Gerő Dávid a Szabómesterek Országos Szövetsége, Pekovits János a Keresztény Iparosok Országos Szövetsége, Prokopecz János az Egyesült Szabóiparosok Köre nevében fejezte ki részvétét.

Lajta Henrik megindultan fejezte ki háláját és köszönetét a megható részvétért.

A „Szabó Hírlap“ részéről ezúton fejezzük ki részvétünket.

Felolvasás.

Az Egyesült Szabóiparosok Körében október 31-én „Az árdrágítási törvény“-ről nagyon tanulságos felolvasást tartott Dr. Kubinyi Kálmán ügyvéd. A kör nagy termét zsufolásig töltötte meg az érdeklődő szabóiparosság és igen nagy figyelemmel kísérte a szabatos, egyszerű és megérthető szavakban tartott előadást.

A felolvasóhoz lapunk szerkesztője — mint a Kereskedelmi és Iparkamara által kiküldött szakúlnök intézett néhány a felolvasással összefüggő kérdést, amelyre a felolvasó kimerítő tanulságos magyarázatot adott, amit a kör tagjai általános éljenzéssel fogadtak.

Pozsgai György helyettes elnök a felolvasónak a Kör nevében hálás köszönetét tolmácsolta és kérte a tagokat, hogy a hallottakat jól jegyezzék meg maguknak, nehogy a törvénnyel akaratlanul is összeütközésbe kerüljenek.

Se munkás, se faszén.

A szabóiparban súlyos válság van. Két erős tényező hiányzik. Az egyik tényező a munka elkészítéséhez szükséges: a munkás, a másik a munka csinos kikészítéséhez — vasaláshoz — szükséges eszköz: a faszén. A szabóiparban ilyen nagy munkáshiányt még sohasem tapasztaltunk. A polgári rendelő szabóságban, azt — az aránylag — kevés munkát sem lehet pontos időre leszállítani ami rendelve van, mert akár az állami, akár a szakszervezeti munkaközvetítőben keresnek a szabóiparosok munkást, mindentűnt csak azt a választ kapják, hogy nincs munkás. Azokban a nagyműhelyekben, ahol azelőtt 20—40 munkás volt, most legfeljebb 10—20 munkás van, azokban a kisipari műhelyekben, ahol 4—10 munkás volt, most legfeljebb 1—2 munkás van, egynéhány mellényszabóműhely kivételével. Azokban a kisipari műhelyekben, ahol azelőtt 2—5 tanonc volt, most 5 kisipari műhelyre jut 1 tanonc. És ha a nappali tanonccoktatást be nem szüntetik, úgy ez a mennviség is nagyon redukálódni fog. Hogy ez a munkáshiány és ez a csekélyszámu tanonchiány hova fog vezetni, azt csak

sejtiük, — azt azonban tudjuk, hogy a magyarországi munkások állandóan külföldre vándoroltak, a külföldről pedig hazánkba munkás sohasem jött.

A tömegmunkát, vasuti, postai, fővárosi, vármegyei stb. szolgazemélyzet ruháit, a nemzeti hadsereg, csendőrség, rendőrség, pénzügyőrség, határrendőrség felszerelését pedig csak igen nagy késedelemmel lehet szállítani. Ezeknél a felsorolt munkáknál, a munkás legkevesebbet keres. Ezen munkák készítői, úgy a szabókisiparosok, mint a munkások, a legcsekélyebb számra zsugorodtak össze.

Addig míg békeidőben a közszállítással toglalkozó szabókisiparosok száma 56, a foglalkoztatott munkások száma 500—700, a tanoncok száma 175 volt, most a szabókisiparosok száma 16, a foglalkoztatott munkások száma 9, a tanoncok száma 13. A hadsereg munkálatait a háboru tartama alatt több száz kisiparos és legkevesebb 1000 munkás. 2—300 hadiözvegy, azonkívül Pestvármegyéből (Cegléd, Kecskemét, Monor, Dunaharaszti) is körülbelül 150 asszony készítette, a jelenben munkással együtt maximum 200-an foglalkoznak vele.

Mi úgy tudjuk, hogy a közszállítási és hadsereg munkálatainak elkészítésével nemcsak a kisipar viv óriási harcot, de a gyáriparnak sem áll kellő munkásszükséglet rendelkezésére.

A konfekció iparban ugyanez az állapot uralkodik. Dacára annak, hogy a konfekció ipar még most nem dolgozik nagyban, hanem csak kicsinyben, ezen szakmánál sem lehet még a legcsekélyebb igényeket sem kielégíteni.

Azt már nemcsak a szabókisiparosok, de a laikusok is tudják, hogy a szabómunkás, bármily jól dolgozik, nem ér a munkája semmit, ha az kellően vasalva nincs, mert a munka csinját a kidolgozáson kívül, a vasalás adja meg. Ámde nagyon jól tudjuk, hogy a vasaláshoz faszénre van szükség, az pedig nincs. Az a csekély mennyiség, ami érkezik a faszén kereskedőkhöz sem használható, mert tisztán porszén és azonkívül vízes. Faszén hiányában az a kevés munka

sem szállítható, ami elkészül, mert vasalás nélkül a munkát szállítani nem lehet. Ezen két anomáliára felhívjuk az érdekeltek figyelmét, annál is inkább kérjük segítségüket, mert ezeknek a kérdéseknek megszüntetése, nem szabóügy, hanem közérdek.

Munkabér a férfi konfekció iparban.

Órabérrendszer.

I. fokozat önálló gép és vasaló óradija	---	---	---	17.—
II. „ „ „ „ „ „	---	---	---	15.—

Kézimunkások.

I. fokozat	---	---	---	10.—
II. „	---	---	---	9.—
III. „	---	---	---	8.—
Azon kézimunkásoknak, kik lyukgépen lyukat kötnek hetipótlék	---	---	---	30.—

Darabszámú rendszer.

Saccó	---	---	---	20.—
Divat saccó	---	---	---	24.—
Saccó mellkittűzés	---	---	---	5.—
Saccó fiu	---	---	---	13.—
Saccó fiu divat	---	---	---	22.—
Ceig saccó	---	---	---	15.—
Micádó clott béléssel szegve 2 belső zseb	---	---	---	37.—
„ clott béléssel szegés nélkül	---	---	---	32.—
„ barchet béléssel	---	---	---	28.—
„ fiu clott béléssel	---	---	---	27.—
„ „ barchet béléssel	---	---	---	25.—
„ áthuzat	---	---	---	25.—
„ clott belég	---	---	---	27.—
Felöltő	---	---	---	45.—
Felöltő fiu	---	---	---	30.—
Téli kabát clott béléssel kockában letűzve	---	---	---	45.—
„ szövet béléssel	---	---	---	40.—
Gyermekköpeny	---	---	---	25.—
Gyermekköpeny clott béléssel	---	---	---	27.—

Tájékoztató.

Az új bérszabály — mint az lapunk más helyén olvasható — megállapított. Szabókisiparostársaink tájékoztatására bemutatjuk, hogy keresményük miként számolandó el. A fordított munkáknál fizetendő külön-

bözet a szerződés szövegében olvasható, ehhez azonban még az árszabályban feltüntetett prémium hozzáadandó.

Ezen lapszámunkat minden olvasónk őrizze meg, hogy vitás esetekben irányadóul szolgáljon.

Óra- bér	K	Felöltő v. raglán 1. oszt. 27 óra	Felöltő v. raglán 2. oszt. 25 óra	Téli kabát 1. oszt. 29 óra	Saco 1. oszt. 23 óra	Saco II. o. 20 óra	Mellény 1. oszt. 7 ó. 30 p.	Mellény II. oszt. 7 óra	Pan- talló 1. oszt. 8 óra	Pantalló II. oszt. 7 óra	Köpeny 21 óra 30 perc	Zubbony 14 óra 30 perc	Pan- talló 8 óra	Brid- gesz lo- vaglio 12 óra
		378.—	350.—	406.—	322.—	280	105.—	98.—	112	98.—	294.—	203.—	112	168
műhely és kel- lők pótlók 25 százalék		94.50	87.50	101.50	101.50	70	26.25	24.50	28	24.50	73.50	50.75	28	42
Összesen		472.50	437.50	507.50	402.50	350	131.25	122.50	140	122.50	367.50	253.75	140	210

Szabóipari kelmefestő, vegy mosó és vegytisztító üzem.

Üzem és gyűjtő:

VII., Peterrdy-utca 30.

TAUSZKY FÜLÖP ÉS TÁRSA

Iroda és gyűjtő:

VII. Király-u. 13. (III. épület)

Ujítás!

Ideiglenes telefonhívószám: József 124—04.

Ujítás!

Vegy mosás gőzöléssel, mely félannyi időt és munkát igényel a vasalásnál. Szabó árak!

Háztól és házhoz szállítás!

Kérjen árjegyzéket!

1 százalék forgalmi iutalék a szabóipar alapjaira.

Nadrág munkadíj.

Nadrág I. rendű	15.—
„ II. rendű fiu	14.—
„ bélelve	8.—
„ bélelve fiu	7.—
„ bélés nélkül	7.—
„ bélés nélkül fiu	6.—
„ ceig	8.—
„ bricsesz, csizma vagy magyar I. rendű	15.—
„ „ „ „ „ II. „	11.—
„ „ „ „ „ bélelve	22.—

Mellény munkadíj.

Mellény szövetből	9.—
„ kis	8.—
„ ceig	7.—

Vasaló munkadíj.

Mikádó I. rendű	10.—
„ II. „	8.—
Öltöny I. „	18.—
„ II. „	11.—
Felöltő tűzve I. rendű	13.—
Felöltő tűzve II. rendű	12.—
Felöltő hollal	16.—
Télikabát	16.—
Külön nadrág	2.50
Külön nadrág bricsesz, magyar csizma	3.—
Külön mellény	2.—
Ceig ugy vasalva, mint a szövet nadrág	2.—
Ceig egyszeri vasalás	1.—
Ceig öltöny	8.—

Munkabér a nőiszabó iparban.

Kézimunkásnőknek felszabadulás után az első 6 hónapban	3.35
Kézimunkásnőknek felszabadulás után a második 6 hónapban	4.01
Kézimunkásnőknek felszabadulás után 1 év múlva	5.69

Gyakorlott kézimunkásnőknek és másodrendű

himzőnőknek	6.55
Derékvarrónőknek, önálló aljvarrónőknek és elsőrendű himzőnőknek	8.70
Férfi kézimunkásoknak, deréktűzőnőknek, alj-munkásnőknek, himzésrajzolóknak	10.31
Önálló kabátvarrónőknek	12.40
Önálló férfi munkásoknak	14.50

TAUSZKY DEZSŐ

POSZTÓ-, BÉLÉS- ÉS
SZABÓKELLÉKEK
KERESKEDÉSE

BUDAPEST IV.

RÉGI POSTA-UTCA 1.

**BECKMANN ÉS
FISCHER**

POSZTÓ ÉS BÉLÉSÁRU KERESKEDŐK

BUDAPEST,

IV, HAJÓ-UTCA 12-14. (AZ UDVARBAN)

Singer Co. varrógép részvénytársaság a VIII., Baross-utca 6. és II., Corvin-tér 1. sz. alatti fióküzletét ismét megnyitotta.

Varrógépjavításokat

itt 24 órán belül eszközöl. — Singer varrógépeket stb. a legolcsóbban szállít.

SCHWARCZ LAJOS

BUDAPEST,

IV., DEÁK FERENC-UTCA 15.

MINDEN FAJTA ANGOL-,
FRANCIA- ÉS HAZAI
GYÁRTMÁNYU POSZTÓ-,
GYAPJUSZÖVETEK-, BÉLÉS-
ÁRUK ÉS SZABÓKELLÉKEK
GYÁRI NAGYRAKTÁRA

Gombkirályhoz!

Legnagyobb gyári készítés minden színes
gombkészítés: Nagyban és kicsinyben.

Laufer Arnold
Budapest, Laudon-u. 7.

BOHRER FEIVEL

BUDAPEST, DOB-UTCA 38

Szövetmaradékot és szövethulla-
dékot a legmagasabb árban
vásárolok. — Egy levelező-lap
= hívása után házhoz jövök. =

TELEFON 13-36. Saját házában.

Ledermann Mór

Budapest, Károly-körut 13.

Posztó és bélésáru

raktár nagyban és

„„ kicsinyben. „„

ALAPÍTVA AZ 1816 ÉVBEN

GÁL DEZSŐ

HADFELSZERELÉSI ÉS FEMTÖMECCIKKEK,
BOYENRUHÁZATI FEMGOMBOK ÉS JELVÉ-
NYEK GYÁRA.

BUDAPEST, VII., FÜTŐ-U. 35.

TELEFON: JÓZSEF 30-39.

BRUER és WEISZ

első bpesti katonai zsinór és paszományáru gyár
BUDAPEST, VIII. GYULAI PÁL-UTCA 13.

Ajánlják következő saját gyártmányukat:

Egyenruha-zsinórok, egyenruha-paszományok, egyenruha-
bimuzsók, egyenruha-gombok, rendjel-szalagok tiastok és
legénység számára.

Magyar díszruhára, tozotkezésel
vállalatai számára, libériára,
rendőröknek stb. való zsinór-
és paszomány-árak.

Különleges versenyképesség ma-
gyar díszruha- és polgári ruha-
zsinórakban. Különlegessé-
gek: karabélyok, karabélyok és
tábori övekben.

TELEFON Női díszruha- és paszomány. TELEFON
Női 4-69 Katonai börtök. — Hajléka-pszótk. Női 4-69

Villamos hűtés. Legmodernebb berendezés. Legolcsóbb
beszerzési forrás. Alapított 1872. évben

HARTMANN SAMUEL ÉS FIA EGYENSAPKA ÉS CSÁKÓKÉSZÍTŐK

BUDAPEST, VII., KÁROLY-KÖRUT 9.
Magyar államvasutak, Magyar posta és távirat,
Budapest székesfőváros és a Budapesti Szabóipa-
rosok Hítel- és Term. Szöv. szerződéses szállítói.

MECHANIKAI SZÖVŐDE TAUSSIG SAMUEL ÉS FIAI, Győr.

Raktár és Kezelőiroda: BUDAPEST, V., MÁRVÁNY-UTCA 22. TELEFON 30-32.

Spicervásos, cordinelli, bélésanyagok, tűzőtőgrádli és szövőgép, valamint a leírásból készült összes szabóeszközök gyártása.
Gyártás-és vásárlás-állomány-nyelvetek kölcsönözhető minőségben. Készletmennyiségnek kérésre és készlettel rendelhető.